

Samlet plan for 3 havnebyer giver råd til mere rådgivning: Stege, Præstø og Vordingborg kystsikres og byudvikles

politikenbyrum.dk/Nyheder/art7736931/Stege-Præstø-og-Vordingborg-kystsikres-og-byudvikles

21. april
2020

Stege, Præstø og Vordingborg deler ikke bare kommune – alle tre byer har også brug for at sikre sine havne mod vandstigninger. Og alle tre har behov for bedre havnefaciliteter, adgang til vandet og en havn, der hænger bedre sammen med bymidten. Det klarer Vordingborg Kommune i én plan.

I Stege på Møn er vandet tæt på byens centrum.

Store oversvømmelser som dem i 1914 og 2017 er stadig tæt på og en del af byens fortælling. Historien om, hvordan en ansat i Netto på havnen i '17 stod og forsøgte at lave en dæmning af poser med kartofler og gulerødder foran butikken, er ligesom andre historier blevet fortalt mange, mange gange.

Foto: Niels Heilberg

Et centrum så tæt på vandet med alt, hvad det indebærer af vandstandstigninger, er en skæbne, som Stege på godt og ondt deler med nabobyerne Præstø og Vordingborg.

Men det er ikke det eneste, de tre købstæder har til fælles:

»De oplever alle tre, at havn og by er adskilte uden synlige forbindelser og ikke giver nok til hinanden,« siger Vordingborg Kommunes planchef, Anja Valhøj.

Hun giver som eksempel, at der kan være kræmmermarked inde i midten af byen, uden at det smitter af på havnelivet.

»Folk bliver nede i deres lystbåde og spiser uden at bruge byen. Og omvendt kan der være et mylder på havnen, mens centrum er helt dødt.«

Vordingborg Kommune, som samler de tre købstæder, har for nylig vedtaget en ny langsigtet udviklingsplan, som omfatter konkrete strategisk-fysiske planer for alle tre havne.

Ikke mindst har alle tre byer brug for at styrke stedernes særlige kvaliteter, så turister også i fremtiden synes, at Stege, Præstø og Vordingborg har hver deres at byde på.

Fakta

Sådan stormflodssikres Stege Kyst

Vordingborg Kommune er ifølge Andreas Munksgaard Weir en af de første kommuner i landet, der integrerer udpegede oversvømmelsestruede områder med tilhørende retningslinjer i kommuneplanen.

Med afsæt i historik og klimafremskrivninger er det bestemt, at stormflodssikringen i Stege skal sikre op til **kote 2-** altså to meter over dagligt vande – hedder det i Vordingborg Kommunes plan.

Stormflodssikringen og de tilhørende byrum er designet, så projektet bliver **robust, realiserbart og med minimal drift.**

Man tager i den fysiske udformning udgangspunkt i havnens eksisterende materialer såsom **beton, asfalt og hårdt træ.** Stormflodssikringen skal integreres i det eksisterende havnemiljø og skal samtidig »indskrive sig i den særlige mønske natur«, hedder det i materialet.

Derudover vil man tilføje en række nye elementer som **rækværk, moler og trapper.**

Tiltagene skal samtidig sikre **rekreative muligheder**, maritime aktiviteter, naturoplevelser og **rum for produktion og iværksætteri.**

»Et byliv, hvor man ikke bare passivt sidder og drikker kaffe, men hvor håndværksproduktion og arbejdsdag, fritidsliv og havneliv går hånd i hånd,« fremgår det af projektbeskrivelsen.

Kilde: Vordingborg Kommune

Kommunen med landets længste kyststrækning

Indtil strukturreformen i 2007 var Vordingborg, Præstø og Stege hver sin kommune med hver sin egen identitet. Det har til tider overskygget lysten til at samarbejde på tværs, lyder vurderingen fra planafdelingen.

Men Vordingborg Kommune blev efter sammenlægningen den kommune i landet med den længste kyststrækning.

»Det har vi konstateret, men vi har indtil for få år siden ikke brugt de muligheder, der ligger i det,« siger planchefen og tilføjer, at det faktisk er borgerne selv, der har foreslået at samarbejde på tværs af de tre byer.

Ifølge hendes medarbejder, Andreas Munksgaard Weir, er det sund økonomisk fornuft at samarbejde i fremtiden i stedet for at konkurrere.

»Klimatilpasning og havneaktiviteter hører sammen i dag. Og klimatilpasning, som er rygraden i vores udviklingsplan, er en kommunal fælles opgave,« siger byplanlægger og arkitekt Andreas Munksgaard Weir.

Han har stået for udarbejdelsen af udviklingsplanen for Stege Kyst og viser Politiken Byrum rundt på havnen i Stege.

Han mener, at borgerne i de tre byer har set pointen i samarbejde, fordi der er et væld af foreninger og andre aktører med mange behov og interesser i alle tre byer.

Foto: Niels Heilberg
Andreas Munksgaard Weir.

Foto: Niels Heilberg

»For eksempel har kajak- og dykkerklubberne her i Stege brug for at udvide deres aktiviteter og få bedre adgang til vandet. Samtidig er bolværket ved skibsværftet og meget andet på havnen slidt ned,« siger Andreas Munksgaard Weir som eksempel på bare ét ud af en lang række ønsker og behov hos

borgerne, som gør det nødvendigt at tænke i stor skala og få mest muligt for pengene.

Samarbejdet giver flere rådgivermuligheder

Andreas Munksgaard Weir tilføjer, at den sammenlagte udviklingsplan har givet kommunen råd til at bruge SLA som rådgiver med CFBO som underrådgiver og ingeniørerne DHI og Viggo Madsen som konsulenter. Rådgivere, der havde været uden for økonomisk rækkevidde, hvis tilsvarende løsninger skulle have været lavet adskilt for hver enkelt by.

De 388 millioner, som det samlede projekt er budgetteret til, er dog ikke penge, Vordingborg har i kommunekassen. Og at coronakrisen ser ud til at ramme særligt Møn hårdt på turismeaktiviteterne, lægges der ikke skjul på.

Stege får ny strand som det første

Helhedsplanen strækker sig over mange år for de tre byer og vil blive sat i værk, efterhånden som der skaffes finansiering.

Men for at den ikke skal ende som et skuffeprojekt, har kommunalbestyrelsen vedtaget et 'åbningstræk' for hver af de tre havne, som giver byrummet og borgerne umiddelbar værdi og samtidig er et skridt hen imod den langsigtede klimasikring.

Foto: Niels Heilberg

Åbningstrækket i Stege bliver etableringen af en ny bystrand næste år ved kyststrækningen Langelinie. Indbyggerne har i årevis klaget over, hvad Andreas Munksgaard Weir kalder »en forkølet, lille strand«, som på grund af uheldige strømforhold altid bliver fyldt med tang, men til gengæld har en livlig lystbådehavn som nabo.

»Vi vil holde fast i strandtankegangen, men udvider den aggressivt ved at tilføre mere og mere sand, så vi får et større og mere brugbart areal og klitter,« siger Andreas Munksgaard Weir.

Bystranden, som kombineres med et lille dige med bløde kanter, er en forholdsvis billig løsning i forhold til mere tekniske måder at kystsikre på. Og byen får i stedet for en parkeringsplads et rekreativt parkareal, der snor sig langs kysten og den nye strand.

Opholdsmuligheder langs molen bliver opgraderet, og området omkring sejklubbens klubhus skal have et grønnere udtryk og bedre faciliteter. Forbindelsen til bymidten, som i dag er afskåret af blandt andet en trafikeret vej, skal sikres ved et stisystem, som er tiltænkt til at gå rundt om hele byen.

Den bynære havn samler kulturen

På den mest bynære del af havnen nærmest Storegade vil kommunen skabe nye mødesteder og rammer for byens kulturliv.

Der skal etableres en stor havnetrappe, som både giver bedre adgang til vandet og muligheder for at opholde sig.

Et gammelt, men stadig aktivt skibsværft for enden af havnen er tænkt til at skulle åbnes mere, så besøgende kan komme tættere på arbejdet. Bygningerne og området omkring kan med tiden blive omdannet til cafeer, biograf og kulturhus, og der er tanker om en legeplads inspireret af skibsværftsarbejde og sejlads.

Foto: Niels Heilberg

Udgangspunkt for naturturisme

Når finansieringen engang er skaffet, tager man fat på den nuværende naturhavn, som ligger gemt bag SuperBrugsen med et selvgroet, uformelt miljø med små, røde træskure og vild natur. Planen er her at bevare de eksisterende bygninger, mens de grønne omgivelser skal »forstærkes« og have tilført for eksempel shelters, fiskepladser og udsigtsplatforme.

Foto: Niels Heilberg

Naturhavnen skal være med til at styrke den satsning på naturturisme, som blev sat i værk for Møn, lang tid inden coronakrisen brød ud, og som nu justeres med henblik på danske turister.

»Vi er en 'udkantskommune,' så det er vigtigt at skabe rammer, der fortsat tiltrækker turister,« siger Andreas Munksgaard Weir.

»Det værste scenarie ville være bare at lave en kæmpe betonmur for at sikre os mod stormflod, hvor du ikke kan komme frem eller tilbage til vandet. Her vælger vi for eksempel i stedet plinter, man kan sidde på, kombineret med den holistiske naturtilgang, som SLA i høj grad står for.«

Foto: Niels Heilberg

Åbningstrækkene for Stege, Præstø og Vordingborg bliver sat i værk fra i år og de næste tre år.